

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan osavuositarkastus 1.1. - 31.7.2023

KULILK 30.08.2023 § 57
193/02.02.01/2023

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2023 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan laute- ja johtokunnille pääsääntöisesti kuukausittain. Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuositarkastukset laaditaan maalisk-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosennusteen lisäksi myös talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja yksiköiden omien käyttösuunnitelmataavoitteiden toteutumisesta.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talouden toteuma tammi-heinäkuussa 2023 palvelualueittain:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	2023	2022
Kulttuuripalvelut	60,5 %	58,8 %
Liikuntapalvelut	60,7 %	57,4 %
Yhteensä	60,6 %	58,2 %

Yhteenveto:

Kulttuuripalveluissa ylityspainetta tuo vuokrien tekniset tarkastukset ja ennakoinnattomat palkankorotukset 0,3 M€.

Liikuntapalveluissa vuoden 2023 talousarvion pohjana ollut vuoden 2022 talousarvio ylittyi 0,45 M€. Vuoden 2023 ylityspaine on 0,65 M€. Ylitystä ennustaa henkilöstökulut 0,3 M€ (ennakoimattomien palkankorotusten vaikutus 0,06 M€), palvelujen ostot 0,25 M€ sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 0,1 M€. Vuokramenot ovat ennakoitua pienemmät 0,1 M€. Tulojen ennakoidaan toteutuvan talousarviota pienempänä Motonet Areenan ja jäähallin osalta yhteensä 0,1 M€.

Investoinnit:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan vuoden 2023 talousarviossa on varauduttu investointien osalta kulttuuripalveluissa Rantakylän kirjaston kalustamiseen (168 000 €) ja kaupunginorkesterin kahden oboe d'amorean hankintaan (23 000 €). Liikuntapalveluissa latukoneen hankintaan (150 000 €), leasing traktorin lunastukseen (25 000 €) ja jäähallin kalustamiseen (232 000 €) sekä maaseutualueiden jääkiekkokaukalon (35 000 €) ja kuntosalin päivittämiseen (35 000 €).

Investointien tekninen muutos koskee Jäähallin kalustamista (232 000 €), joka siirtyy kokonaan vuoden 2024 puolelle toteutuvaksi. Museoiden kokoelmakeskuksen varustaminen (50 000 €) oli suunniteltu toteutettavaksi vuonna 2024, mutta kalustaminen aloitetaan jo tämän vuoden puolella trukin hankinnalla (23 000 €). Lisäksi vuodelta 2022 jäi kesken Karsikon kirjaston kalustaminen (35 000 €) sekä Konservatorion (6 000 €) kalustaminen ja siten nämä kohdistuvat vuoden 2023 investointimenoksi.

Investointiosassa tulosalueen menot ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia ja lautakuntaan nähden sitovia ovat hankeryhmän menot.

Investoinnit: 660 Kulttuuripalvelut			
1000 €	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-191	-64	-255
Nettoinvestoinnit	-191	-64	-255

Investoinnit: 690 Liikuntapalvelut			
1000 €	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-477	232	-245
Nettoinvestoinnit	-477	232	-245

Investoinnit: 47 Kulttuuri- ja liikuntapalvelut			
1000 €	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-668	168	-500
Nettoinvestoinnit	-668	168	-500

Palvelualueiden alkuvuoden keskeisin toiminta:

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden alkuvuosi on sujunut hyvin. Asiakkaat ovat uskaltaneet liikkeelle entistä rohkeammin koronan jälkeen, jonka vaikutuksina konsertti- ja näyttelykävijöiden määrä on lisääntynyt sekä myös koulutuksiin ja kursseihin hakeutuvien henkilöiden määrä.

Kulttuuripalveluiden tavoite on pysyä talousarviossa.

Yleinen kulttuurityö ja lastenkulttuurikeskus:

Yleisessä kulttuurityössä alkuvuosi painottui avustuksiin. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta jakoi 22.2.2023 yhteensä 258 027 euroa ja myönteisen päätöksen sai 44 hakemusta. Talousarvion laadintavaiheessa ei voitu vielä ennakoida avustusuudistuksen vaikutusta myönnettyjen avustusten määrään ja niitä on selkeästi vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kevään aikana on toteutettu keskustelutilaisuuksia; vaalipaneeli järjestettiin 20.3. ja Kulttuuri Joensuussa-keskustelutilaisuus 10.5. Yleinen kulttuurityö on mukana osatoteuttamassa Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n hallinnoimaa IHKU-lkämiehille hyvinvointia kulttuurista hanketta. Kulttuurisihteeri työskentelee hankkeessa 30 % työajasta maaliskuu 2023 – marraskuu 2024.

Kulttuurisen yhteistyön kokonaisuudessa on keväällä järjestetty Vaara-kollektiivin kahdeksan esityksen kiertue hoivakoteihin Tarinoita ilman sanoja-tilausesityksellä.

Lastenkulttuurikeskus järjesti kevään aikana 138 tapahtumaa, joissa osallistujia oli 4412

Koulujen Kulttuurin virta ohjelmaan sisältyi kevätkaudella muusikkovierailuja kakkosluokkalaisille, kirjavinkkauksia kolmasluokkalaisille, tanssipajoja neljäsluokkalaisille, kuudesluokkalaisten taidemuseovierailut sekä seiskojen mediapajat. Orkesterin jouset ja puhaltajat vierailivat kahdella yläkoululla.

Toukokuussa Eskarifestareihin osallistuivat päiväkotien ja koulujen eskarit. Varhaiskasvatuksen henkilökunta on saanut Musiikkia päivää koulutusta kolmessa eri yksikössä.

Kaupungin omien taide- ja kulttuurilaitosten lisäksi yhteistyötä tehtiin kansallisoopperan kanssa. Päiväkodit vierailivat minioopperassa ja perheille tarjottiin vauvojen taidetuokiot. Lastenkulttuuri Kohti valoa hanke toteutettiin

yhteistyössä Kieli- ja kulttuuriopetuksen kanssa. Hankkeessa tarjottiin taidetoimintaa mahanmuuttajalapsille.

Kaupunginorkesteri:

Orkesterin kevätkauden sinfoniakonsertit saivat kuulijoiltaan hyvää palautetta; konserttiohjelmat ovat olleet yllätyksellisiä ja mielenkiintoisia. Saimme toukokuun alussa nauttia konservatorion oppilaiden ja opiskelijoiden solisteeraamasta Nuorten solistien konsertista, jossa 16 lasta ja nuorta sai kokemuksen soittaa orkesterin solistina. Kevään sinfoniakonserttikausi huipentui Jyväskylä Sinfonian kanssa toteutettuun yhteiskonsertteihin. Orkestereita saatiin johtamaan Okko Kamu.

Alkuvuodesta kaupunginorkesteri on toteuttanut maakuntakonsertoiden Pohjois-Karjalan lastenkulttuurikeskuksen kanssa yhteistyössä Kulttuurin Virran 8-luokkalasvierailuja. Lisäksi toukokuun lopussa toteutimme kulttuurihyvinvointityötä keskittyen Honkalampi-Säätiön asiakkaina oleviin vammaisiin.

Orkesterin yhteistyö kaupungin muiden kulttuuripalveluiden ja -toimijoiden kanssa jatkui hedelmällisenä. Kirjastoyhteistyö Orkesteri omaksi –sarjaa toteutettiin 2 kertaa, joista innokkaimman vastaanoton sai kirjailija, lastenpsykiatri Jari Sinkkosen vierailu. Orkesterin ystävät ry:n Tuntia ennen –tilaisuudet keräsivät kuulijoita mukavasti ennen konserttien alkua. Tilaisuuksia järjestettiin kolme kertaa. Konservatorion Pikkupreludit ennen konsertteja ilahduttivat konserttiyleisöämme maksuttomilla musiikkihetkillään. Pikkupreludeja järjestettiin 7 kertaa kevään aikana.

Orkesterin 70-vuotisen taipaleen kunniaksi lanseerasimme Podcast –sarjan, josta on julkaistu kaksi osaa Joensuun kaupunginorkesterin Soundcloudissa.

Orkesteri oli mukana Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n kanssa tehdyssä kyselytutkimuksessa, joka käsitteli konserttikävijöitä ja ei-kävijöitä. Lisätietoja: [Pandemia-aika ei heikentänyt kävijöiden sitoutuneisuutta: orkesterien kävijäuskollisuus poikkeuksellisen korkealla tasolla | Suomen Sinfoniaorkesterit ry](#)

Lipunmyynnissä näkyy edelleen korona-ajan vaikutus muuttuneena ostokäyttäytymisenä. Myytyjen lippujen määrä on kasvanut edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 30%. Viihdekonsertti tuotti odotettua huomattavasti vähemmän.

Orkesterin taloutta hankaloittaa kulkuyhteyksien heikko tilanne, joka näyttäytyy taiteilijoiden matkakuulujen kallistumisena, mm. VR:n dynaamisen hinnoittelun takia. Kulkeminen maailmalta Joensuuhun on myös haasteellista lentovuorojen vähyden takia.

Seutukirjasto:

Kirjastojen laina- ja käyntimäärät ovat alkuvuoden ajan olleet odotetulla tasolla. Erityisesti Karsikon uusi kirjastotila on kerännyt kävijöitä ja sitä myötä myös lainauksia.

Tapahtumissa ja käyttäjäkoulutuksissa on saatu uusia avauksia mm. demokratia-aiheisen hankkeen kautta ja Vaara-kirjastojen aikuisten mediasivistysuunnitelman valmistelun myötä. Tapahtumatoiminta on pandemian jälkeen jo normaalilla tasolla, erityisesti lasten satutunnit ovat merkittävä osa kirjastojen tapahtumia ja niitä on koko alkuvuoden pystytty järjestämään normaalisti.

Heinäkuussa pääkirjaston pihalla pidettiin jo kymmenettä kertaa Takapiharock, joka onnistui mainiosti. Ohjelmassa oli mm. paikallisten bändien esiintymisiä ja lavarunoutta.

Kirjastot siirtyivät pääsääntöisesti kesäaukioloaikoihin vapulta ja talviaukiolo alkaa jälleen 14.8.

Enon kirjasto oli kesällä kiinni lattia- ja piharemontin vuoksi. Rantakylän kirjasto palveli kesällä vielä väistötiloissa. Syksyllä Rantakylän kirjasto on joitakin viikkoja kiinni ennen remontoituissa tiloissa avaamista.

Museot:

Vuosi avattiin Pohjois-Karjalan museo Hilmassa Luonnollinen tasapaino? – Jarno Artikan ja Jouni Erolan ja Taidemuseo Onnissa Rauha – elämän hengitys - Tarja Malisen ja Eeva Tiisalan näyttelyillä. Toukokuussa avautui museoiden yhteinen itäsuomalaisen taiteen, M_ä biennaali. Biennaali työllisti henkilökuntaa normaalia enemmän viime vuoden syksystä lähtien. Näyttelyn työkielenä oli englanti kuraattorin kielen mukaisesti.

Galleria Annamaijan toiminta Tuupovaaran palvelukeskuksessa lakkasi palvelukeskuksen muuton takia vuodenvaihteessa. Uudessa palvelukeskuksessa on tilan pienuuden takia esillä pienempi määrä taideteoksia. Bunkkerimuseon kesää valmisteltiin rekrytoimalla tilausryhmien oppaat ja koottiin maanpuolustusjärjestöistä toimijat kesäkauden ajaksi. Bunkkerimuseolla järjestettiin toukokuussa MPK:n linnoitusleiri, jossa kunnostettiin taisteluhautoja.

Museoilla on vuoden alusta lähtien ollut käynnissä kolme suurta tilahanketta samaan aikaan. Museoiden uuden kokoelmakeskuksen hankesuunnitelmaa on valmisteltu viime syksystä lähtien. Museoiden nykyinen kokoelmakeskus suljettiin helmikuussa asiakkailta muuton valmistelujen takia. Kaikki kokoelmaesineet ja taideteokset tulee pakata tai suojata muuton ajaksi. Tämän lisäksi henkilökunta on osallistunut aktiivisesti Kaupungintalosta museoksi –sekä Taidemuseon sisätilaremontin hankesuunnitelmien tekoon tilakeskuksen kanssa.

Taidemuseossa tehtiin talven aikana suuri siivous- ja järjestelyoperaatio, myös Carelicumissa on tehty järjestely- ja siivoustehtäviä liittyen kokoelmien muuttoon sekä Pohjois-Karjalan museon toiminnan päättymiseen Carelicumissa.

Alueellisen vastuumuseon toiminnassa on kulttuuriympäristöön liittyviä viranomaislausuntoja annettu 292. Paikallismuseoiden museotoimintaan, hankkeisiin ja kokoelmatyöhön liittyen on tehty useita neuvontakäyntejä, annettu ohjausta sekä pidetty maakunnallinen museopäivä. Maakunnan ammatillisten museoiden yhteinen kokoelmapoliittinen ohjelma valmistui talvella. Siun Soten vaihduttua Pohjois-Karjalan hyvinvointialueeksi on kartoitettu hyvinvointialueen Joensuun toimitiloissa olevia Joensuun kaupungin omistamia taideteoksia.

Joensuun kaupunkihistorian tekstit on viimeistelty ja toimitettu julkaisijalle. Hanketoiminnassa aloitettiin keväällä aineettomaan kulttuuriperintöön liittyvä Kuvakortit – hanke.

Museoiden kävijämäärä nousi edellisestä vuodesta, kun tarkastellaan määriä heinäkuun loppuun saakka. Taidemuseossa vieraili kevään aikana myös Kulttuurin virta – koululaisryhmiä. Kävijämäärässä kokonaisuutena ollaan vielä vähän jäljessä ennen korona-vuosia edeltävää normaalivuotta 2019 noin neljäntuhannen kävijän verran, mutta tulovirtaa puolestaan on kuluvana vuonna 40.000 euroa enemmän kuin vuonna 2019 heinäkuun loppuun mennessä. Elpymistä on siis havaittavissa. Uusien museokohteiden sekä kokoelmakeskuksen myötä Joensuun museot tulevat saamaan laadulliset puitteet, jotka tulevat olemaan vetovoimaisia sekä elinvoimaa tukevaa yksikön toiminnan sekä koko kaupunkiorganisaation kannalta.

Konservatorio:

Konservatoriolla kevätlukukausi oli aktiivista aikaa. Normaalin konserttitoiminnan lisäksi on järjestetty useita korkean profiilin konsertteja ja tapahtumia. Maakunnallisia tapahtumia olivat jousisoittajien Taituri! -tapahtuma ja harmonikan soittajien Harmonikan monet kasvot – tapahtuma. Kulttuurikimara – festivaaliin konservatorio osallistui järjestämällä kolme konserttia. Tämän lisäksi ohjelmassa on ollut useita mestarikursseja, paljon positiivista huomiota saavuttaneen "Kylälaulajat" - oopperan ensi-ilta sekä noin 1000 kävijää konservatoriolle

houkutellut avoimien ovien päivä.

Huhti-toukokuun tapahtumista voidaan mainita James Bond - elokuvamusiikin konsertti, joka houkutteli kolmeen konserttiin yhteensä 800 hengen yleisön ja Näppäri-konsertti Carelia-salissa yhdessä Kaustisen Näppäri - soittajien kanssa. Lisäksi ammattiopiskelijoiden Konsa Ensemble - orkesteri toteutti konserttimatkan Varsovaan ja Erasmus+ - vaihdossa Toledon konservatoriossa oli kaksi opettajaa ja kaksi opiskelijaa.

Ammatillisesta koulutuksesta valmistui keväällä 19 opiskelijaa. Musiikkiopiston perusopintojen todistuksen sai 23 oppilasta ja syventävien opintojen todistuksen 4 oppilasta. Ammatilliseen koulutukseen pääsykokeen kautta valituista paikkansa otti vastaan 19 hakijaa. Musiikkiopiston valintakokeisiin osallistuvia oli yhteensä 138 hakijaa, mikä on edellisvuosia selkeästi korkeampi määrä. Oppilain hyvaksyttiin hakijoista 94

Maaliskuussa havaittiin Meitan palkanmaksussa tapahtunut virhe, minkä seurauksena erikseen laskutettavista tunneista oli maksettu viimeisen kahden vuoden ajalta keskimäärin 6 € liian pientä tuntipalkkaa. Tämän seurauksena kesäkuussa meni maksuun n. 25 000 € takautuvia palkkoja. Kuluja leikataan syksyllä siirtämällä syyskauden tuntien pidennykset kevätkaudelle ja hankinnoista toteutetaan vain välttämättömimmät. Näiden toimien jälkeen palkkavirhe aiheuttaa tämänhetkisen arvion mukaan noin 10 000 €:n ylityspaineen budjettiin.

Kansalaisopisto:

Kansalaisopiston kursseilla oli kevään 2023 aikana yhteensä 12 334 opiskelijaa, joka on 3 365 opiskelijaa enemmän kuin edellisenä keväänä. Oppitunteja puolestaan kevään 2023 aikana oli yhteensä 22 077, joka puolestaan on 2 663 tuntia enemmän kuin edellisenä keväänä. Kansalaisopiston toiminta onkin palautunut hyvin ja on jo lähellä koronaa edeltävää toiminnan tasoa.

Opiskelija- ja opetusmäärän hyvä kehitys näkyy hyvin myös kansalaisopiston taloudessa, jossa tulot ovat kasvaneet 198 042 € edellisestä keväästä ja menot lisääntyneistä palkkakustannuksista johtuen lisääntyneet 285 290 €.

Kansalaisopiston talous näyttää kuitenkin toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Kesällä aloittaneen uuden hallituksen hallitusohjelmaan on kuitenkin kirjattu kansalaisopistojen valtionosuuksiin 12,5 M €:n leikkaukset, jotka toteutuessaan voivat vaikuttaa Joensuun seudun kansalaisopiston taloudellisiin resursseihin. Myös jäsenkuntien seuraavan kolmivuotiskauden tunti-ilaukset saadaan vuoden loppuun mennessä. Nämä molemmat edellä mainitut asiat voivat vaikuttaa kansalaisopiston opetustarjontaan jo alkavan lukuvuoden aikana.

Kansalaisopiston markkinoinnin ja viestinnän kehittämistyö alkaa olla valmis. Sen myötä on mm. opaskonsepti uusittu kokonaan, opiston visuaalinen ilme on kirkastettu ja opistolle valmistuu seuraavan lukuvuoden alussa uudet kotisivut. Kehittämistyötä on tehty hyvässä yhteistyössä Joensuun kaupungin viestinnän kanssa ja siten myös kaupungin graafinen linja on huomioitu. Markkinoinnin ja viestinnän kehittämistyön tulokset näkyvät heti tulevan lukuvuoden alusta.

Kevään 2023 aikana kansalaisopisto oli mukana useissa tapahtumissa. Taiteen perusopetuksen Taidepyörre järjestettiin muiden taiteen perusopetusta järjestävien toimijoiden kanssa Taidekorttelissa toukokuussa. Kuvataiteen perusopetuksen oma Taidekarnevaali pidettiin Pekkalan kartanolla lukuvuoden lopussa. Opisto oli mukana myös Okufesteillä Outokummussa ja otti vastaan tutustujia yliopistoliihtouman edustajia kesäkuussa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden kesä-heinäkuulle tyypillistä on uimarantojen, reittien ja kenttien kunnossapitoon liittyvät tehtävät.

Uimarantojen tarkistukset aloitettiin toukokuussa ja rantoja otettiin käyttöön sitä

mukaan, kun niiden turvallisuus saatiin varmistettu. Tarkistukset tehtiin osittain kesätyöntekijöiden avustuksella. Lainsäädännöllä määritetty virallinen uimakausi alkaa vuosittain 15.6. ja päättyy 31.8. Uimahallit olivat kesä-heinäkuun viikonloppuina suljettuina. Kesä-heinäkuulle ajoittuivat myös uimahallien vuosihuollot.

Tapionkadun kentän uusi tekonurmi sekä Hammaslahden nurmen korjaukset valmistuivat ja kentät saatiin käyttökuntoon heinäkuussa. Heinäkuussa aloitettiin myös Nolvakan lähivirkistysalueelle tulevan uuden frisbeegolf-radan rakentamiseen liittyvät raivaus- ja puunpoistotyöt. Enon seniorisali avattiin uusissa tiloissa heinäkuun alussa. Vakiovuoroja salille oli mahdollista hakea 22.5.–5.6. välisenä aikana.

Liikuntapalvelujen henkilöstö on perinteisesti ollut mukana järjestämässä erilaisia urheilutapahtumia. Kesän 2023 merkittäviä tapahtumia olivat yleisurheilun vuosittainen Motonet GP sekä Pesäpallon suurleiri. Pesäpallon suurleiri toi Joensuun alueelle lähes 1500 pelaajaa huoltajineen, vanhempineen ja kannustusjoukkoineen. Pelejä pelattiin Joensuu Areenassa sekä yli 20 kentällä Joensuussa ja lähikuntien alueella.

Motonet GP:n ja Suurleirin lisäksi 16.–17.6. järjestettiin Itäralli, joka ajettiin toista kertaa Mehtimäen alueella. Liikuntapalvelujen hallinnoimista tiloista mm. Motonet Areena (aula- ja pukuhuonetilat) ja Urheilutalo olivat 11.–16.7. välisenä aikana llosaarirokin käytössä.

Liikuntapalvelujen järjestämiä uimakouluja pidettiin sekä uimahalleissa että rannoilla. Halleissa ensimmäiset uimakoulut alkoivat 5.6. ja rannoilla 3.7. Rantauimakouluja pidettiin Tuupovaarassa, Kiihtelysvaarassa, Pyhäselässä, Uimaharjussa sekä Enossa. Muutamien ryhmiä jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi, muilta osin uimakoulut toteutuivat suunnitellusti. Uimakouluryhmiä toteutui yhteensä 43 ja niissä uimataitoja harjoitteli yli 400 lasta.

Kansalaisopiston kesän yhteistyökurssuja järjestettiin yhteensä 14, joista viisi peruttiin vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Valtti-ohjelmaan saatiin lähes 20 hakemusta. Tämä on edellisvuoteen verrattuna lähes kaksinkertainen määrä. Valtti-ohjelman avulla pyritään löytämään erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille liikuntaharrastus.

Joensuun Urheiluakatemiaan urheilijoille kesä oli varsin menestyksenkäs. Mm. yleisurheilun Kalevan kisoista akatemian urheilijat saavuttivat seitsemän SM-mitalia. Kevään yhteishaun yhteydessä urheiluakatemiaan valittiin yhteensä 107 toisella asteella opintonsa aloittavaa urheilijaa.

Mehtimäen hyvinvoinnin ja liikunnan testausasema - uutta liiketoimintaa, palveluita ja yrittäjyyttä -hankesuunnitelma jätettiin rahoittajalle 1.6.2023. Suunnitelman viimeistely tehtiin yhdessä Karelia-ammattikorkeakoulun sekä Itä-Suomen Liikuntaopiston kanssa.

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää

- merkitä tiedokseen osavuositarkastuksen ajalta 1.1 – 31.7.2023
- esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle investointien teknisten muutosten hyväksymistä

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.